

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse
15/1647

Vår referanse
15/00029-89

Vår dato
22.06.2015

Høringssvar - Djupedal- utvalget NOU 2015: Å høre til

Fellesorganisasjonen(FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Djupedalsutvalget skisserer i rapporten fem målsettinger for statens arbeid. FO vil i vårt høringssvar i hovedsak kommentere målsetting 5, «Et styrket støttesystem med tydelig ansvars- og oppgavefordeling», knyttet opp mot kapittel 17.6.3

Innledningsvis gir vi noen generelle kommentarer til rapporten.

Generelle kommentarer:

FO er glad for at utvalget har valgt seg fire viktige perspektiver som styrende for både problemstillinger og forslag til tiltak.

- Menneskerettighetene som målestokk
- Nullvisjon om og nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering
- Faglig- og sosial læring hører sammen
- Inkludering er å høre til

FO vil særlig berømme utvalget for vektlegging av barnekonvensjonen. Vi synes også det er bra at det fokuseres på skoleiere, skoleleder og den enkelte lærers ansvar knyttet til mobbing.

FO er enig i at det er viktig med rettsliggjøring av enkelte områder innenfor skolen, men vil samtidig advare mot en overdreven tro på at lovregulering og sanksjoner vil redusere mobbing. FO er opptatt av å sikre tiltak som bidrar til å utvikle kompetanse, kultur og holdninger hos både de som jobber i skolen, med skole spørsmål og i samfunnet forøvrig. De økonomiske rammenebetingelsene for skolene er også viktig. Skolene må ha

- Nok og godt kvalifiserte lærere

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

- Gode tverrfaglig sammensatt og fleksibel skolehelsetjeneste, også med sosialfaglig kompetanse
- Norm for klassestørrelse.

Vi er videre opptatt av tidlig innsats i arbeid med å forebygge mobbing, inkludert arbeid i barnehagen.

Forskning

FO synes det er bra at utvalget foreslår mer forskning på mobbing og hvordan skape et trygt psykososialt skolemiljø. Vi vil særlig trekke fram forskning som omhandler bruk av støttesystemer. I den forbindelse er det viktig å se på resultatet fra for eksempel HIOA og AFIs forskning- og utviklingsprosjektet «Et lag rundt eleven» (tidligere kalt et lag rundt læreren). Kjernen i dette prosjektet er samordning og bruk av flerfaglig kompetanse og andre yrkesgrupper i skolen for å støtte barn og unges oppvekst, utvikling og kvalifisering. Hovedfokus er 5.-7. trinn. Prosjektet har i samarbeid med utvalgte skoler utviklet og prøvd ut ulike modeller som bidrar til bedre læringsmiljø og -utbytte, og som frigjør lærerens tid til undervisning og utvikling av sin rolle som klasseleder. Dette forskningsprosjektet skal etter planen ferdigstilles i løpet av sommeren 2015.

Barne- og ungdomsarbeideren

På side 302 i NOUen pekes det på at arbeidet med de mest sårbare elevene i dag, utføres av assistenter uten relevant utdanning. Det er heller ikke noe skille mellom faglærte barne- og ungdomsarbeidere og ufaglærte. FO mener dette er alvorlig og det burde i større grad vært løftet fram i rapporten. Barne- og ungdomsarbeidere har en unik kompetanse som er viktig i skolen og som vi mener er en sentral del av støttesystemet rundt den enkelte elev. Vi er imidlertid svært usikre på om en barne- og ungdomsarbeider er godt nok kvalifisert for en del av de oppgavene de i dag blir satt til. Selv om dette er en utdanning som utvalget foreslår styrket, er det fortsatt en utdanning på videregående nivå som ikke kvalifiserer til nødvendig kompetanse for arbeid med mange av de store utfordringene barn i skolen har. Her mener FO at det må flere yrkesgrupper inn og vi vil særlig trekke fram barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere.

Kapittel 17. Andre funksjoner.

Utvalget går inn for at støttesystemer rundt elever må styrkes. Dette er FO helt enig i og vi er glad for at dette er en av målsettingene for utvalget. Vi mener imidlertid barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere burde vært viet mer plass i rapporten. Vi er både overasket og skuffet over omtalen av disse profesjonene og vil påpeke flere direkte feil i kapittel 17.6.3. Feilene og måten profesjonenes bidrag beskrives på, mener FO er svært uheldig. De gir ingen god og fullstendig beskrivelse av hvordan barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere jobber i skolen.

På s.303 vises det til en rapport fra Borg mfl. Hvor det står;

« I følge rapporten er det ønske fra fagorganisasjonene til disse yrkesgruppene at det stilles krav om barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i

regelverket, og at de omtales som vernepleiere, noe som krever høgskoleutdanning».

For det første er alle yrkesgruppene som er organisert i FO på høyskolenivå. For det andre skal de ikke omtales som vernepleier hvis de ikke er det. Vi er tre ulike profesjonsutdanninger; barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. De har ulik kompetanse og skal enten benevnes utfra den profesjonen den enkelte har eller som miljøterapeuter eller sosialarbeidere. Vernepleieren har autorisasjon som helsepersonell og jobber i hovedsak med elever med særskilte behov, ofte i stedet for en som er utdannet lærer. Barnevernspedagoger og sosionomer kan jobbe med enkelt elever, men jobber ofte med klasse og skolemiljø. Miljøterapeututtittelen har sin bakgrunn i blant annet en brosjyre, «Tverrfagleg samarbeid i skule», som FO, sammen med Utdanningsforbundet har utarbeidet. I arbeidet med den konkluderte man med at den mest hensiktsmessige tittel og benevnelse på «våre» yrkesgrupper i skole er miljøterapeuter. Det er med andre ord feil beskrivelse på side 303, at miljøterapeuter er en annen gruppe som jobber i skolen.

Videre står det at det arbeider ca. 500 barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i barne- og ungdomsskolen. Dette er antall **FO medlemmer** som er ansatt i skole (516 pr. mai 2015) og er ikke reelt antall. Endel barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere er organisert i andre forbund eller ikke organisert. Med bakgrunn i vår kunnskap om organisasjonsgrad, må vi anta at det reelle tallet på barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i barne- og ungdomsskolen er betydelig høyere. Det finnes ikke eksakte tall på hvor mange ansatte det er i skolen med disse utdanningene, men vi mener at vi må minimum regne med 1000. Det vi imidlertid vet, utfra våre medlemstall, er at det har vært en kraftig økning de siste årene.

Videre i kapittelet skriver utvalget at

«Det vil være behov for å diskutere hvordan andre yrkesgrupper kan tilføre skolen ny komplementær kompetanse, og hvordan man skal definere dette inn i konkrete arbeidsoppgaver.»

Denne diskusjonen har Utdanningsforbundet og FO gjennomført og resultatet er brosjyren «Tverrfagleg samarbeid i skulen», som viser hvordan andre yrkesgrupper kan tilføre skolen ny komplementær kompetanse. En videre diskusjon om dette bør blant annet bygge på denne brosjyren.

Lovfesting

Avslutningsvis i kapittelet sier utvalget at tverrfaglig kompetanse kan bidra til å bedre skolens psykososiale skolemiljø. De konkluderer med at det ikke bør lovfestes flere funksjoner i skolen. FO er uenig i denne konklusjonen. Lovfesting av disse funksjonene mener vi sammenfaller med både skolens landsforbund -SL, Utdanningsforbundets og Norsk skolelederforbundssynspunkter. Vi mener også at dette er en god oppfølging av intensjonene i både St.meld. nr. 16 (2006-2007) Stortingsmelding 19, Tid for læring (2009-2010) og Stortingsmelding 22 (2010-2011) Motivasjon – Mestring - Muligheter.

Slik det er i dag er det opp til hver skole og skoleleder å bestemme om dette er noe de prioriterer å ha på sin skole. Det er med andre ord opp til skolens økonomi og prioriteringer hvorvidt skoler skal ansette fagfolk med disse utdanningene.

FO mener barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere er en naturlig del av skolens støttesystem. Dette kan sikre at lovens krav oppfylles og at alle skoleelevene i norsk skole får tilbud som ivaretar og fremmer helse og trivsel. Et godt støttesystem bidrar til å skape trygge psykososiale skolemiljøer og er avgjørende for arbeidet med å forebygge og håndtere krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Tverrfaglig samarbeid gir bedre forutsetninger for å ivareta elevenes fysiske og psykisk helse. Dette har stor betydning for godt skolemiljø, bedre resultater og faglige prestasjoner, forebygger frafall og dropout problematikk senere i utdanningsløpet.

Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere er utdannet til å se helheten i et barns liv. Våre yrkesgrupper jobber med tilhørighet og mestring, og for å sikre at barnas stemmer inkluderes i saker som har med deres liv å gjøre. Ansatte med sosialfaglig utdanning kan bidra med å løse og redusere sosiale problemer og bistå barn og unge for at de skal få bedre livsvilkår. Vi kan hjelpe barn og unge som har ekstra utfordringer med læring, og jobbe med habilitering og rehabilitering for barn som har fysiske, psykiske eller sosiale utfordringer. Vi ser barn og unges ressurser, og gjennom det være med på å tilrettelegge for utvikling for den enkelte.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver